
Un topor (celt) din bronz descoperit la Odorheiu Secuiesc – Băile Szejke (jud. Harghita)

Adrian SZAKÁCS

adrianszakacs@yahoo.com

Rezumat

Orașul Odorheiu Secuiesc (hun. = *Székelyudvarhely*) (jud. Harghita) se află situat geografic în partea estică a bazinului Transilvaniei, pe malurile râului Târnava Mare. În anul 1973, la nord-vest de oraș, în zona de protecție hidrogeologică de la *Băile Szejke* (hun. = *Szejkefürdő*), Dávid Carol Aladár (din Ilișua, comuna Uriu, județul Bistrița-Năsăud) a descoperit un topor (celt, tipul „transilvănean”) din bronz. Pe baza clasificării tipologice stabilite de Mircea Rusu în anul 1966 celtul descoperit la *Băile Szejke* face parte din varianta principală A (subvarianta A₂).

Descriere: lungimea = 123 mm; lățimea = 38–47 mm; lățimea maximă a tăișului = 44 mm; grosimea în zona mediană = 18 mm; diametrele interioare ale orificiului de fixare a cozii = 27 x 32 mm; adâncimea orificiului de fixare a cozii = 71 mm; marginea orificiului de fixare a cozii = 6 mm; bordura exterioară a orificiului de fixare a cozii = 7–8 mm. **Greutate** = 355 g. **Metal** = bronz. **Perioada cronologică:** Bronz târziu II (Bz. D-HaA₁).

Cuvinte cheie: topor (celt), epoca bronzului târziu, estul Bazinului Carpatic, Odorheiu Secuiesc–Băile Szejke.

A bronze socketed axe discovered at Odorheiu Secuiesc–Băile Szejke (Harghita County)

Abstract

The city of Odorheiu Secuiesc (hun.=*Székelyudvarhely*) (Harghita county) is geographically located in the eastern part of the Transylvania basin, on the banks of the Târnava Mare river. In 1973, northwest of the city, in the hydrogeological protection zone at *Băile Szejke* (hun. = *Szejkefürdő*), Dávid Carol Aladár (from Ilișua, Uriu commune, Bistrița-Năsăud county) has discovered a bronze socketed axe („Transylvanian” type). Based on the typological classification established by Mircea Rusu in 1966, the socketed axe discovered at *Băile Szejke* is part of the main variant A (subvariant A₂).

Description: length = 123 mm; width = 38–47 mm; maximum width of the blade = 44 mm; thickness at the middle of the piece = 18 mm; the inside diameters of the shaft-tube = 27–32 mm;

depth = 71 mm; thickness at the edge of the shaft-tube = 6 mm; the outer border of the shaft-tube = 7–8 mm. **Weight** = 355 g. **Metal** = bronze. **Chronological classification**: Late Bronze II (Bz.D-HaA₁).

Keywords: socketed axe, Late Bronze Age, Eastern Carpathian Basin, Odorheiu Secuiesc–Băile Szejke.

Orașul Odorheiu Secuiesc (hun. = *Székelyudvarhely*) (jud. Harghita) se află situat geografic în partea estică a bazinului Transilvaniei, pe malurile râului Târnava Mare (fig. 1). În 1973, Dávid Carol Aladár, elev al unei școli profesionale din Odorheiu Secuiesc a descoperit în zona de protecție hidrogeologică de la *Băile Szejke* (hun. = *Szejkefürdő*)¹ (fig. 2–3) un topor (celt, tipul „transilvănean”) din bronz (pl. I). Celtul se afla în pământul adus de o autobasculantă, lângă mofeta cu apă caldă². După curățare, fără să cunoască valoarea de patrimoniu a piesei și pentru a verifica metalul descoperitorul a intervenit (superficial) asupra tăișului cu o unealtă abrazivă³.

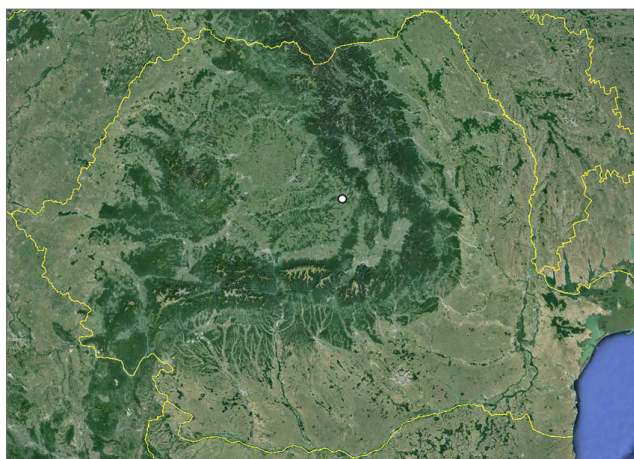

Fig. 1. Localizarea orașului Odorheiu Secuiesc pe harta României (Google Earth).

- 1 Situat la nord-vest de oraș, pe partea dreaptă a drumului județean care duce spre Sovata (DN13A), locul de agrement din valea pârâului Sărat (*Sós-patak*) este bogat în izvoare minerale, ape termale și nămol terapeutic (<https://arhiva.bzi.ro/baile-seiche-odorheiu-secuiesc-1140511>).
- 2 În urmă cu 50 de ani instituția școlară la care era înscris Dávid Carol Aladár efectua activități de amenajare a terenului la *Băile Szejke*.
- 3 Celt-ul se află în posesia domnului Dávid Carol Aladár.